

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. An, & quomodo Sacramentum cum Obice receptum reviviscat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

videntur adhuc magis restringere ad illas solum dispositiones, quæ sunt specialiter proportionatæ ipsi Sacramento recipiendo, & ut habenti specialem efficaciam ad auxilia talis rationis, v.g. quia Baptismus est Sacramentum Fidei, ideo ferventior Fides præcedens Baptismum, & ferventius propositum servandi legem Christi, disponet ad maiorem gratiam Sacramentalem in baptismo consequendam: item quia Eucharistia est Sacramentum spiritualiter Nutritivum animæ, ideo ferventior Charitas præcedens, & desiderium perfectionis disponet ad maiorem gratiam Eucharisticam, item quia Sacramentum Pœnitentiæ ordinatur ad auxilia specialia vitandi diligentius peccata &c. ideo maior peccati detestatio & abominatio, disponet ad maiorem gratiam &c. & sic de cæteris.

721. Obijcies 3. Majora peccata præcedentia non inducunt inæqualitatem Gratiæ consequendæ per Sacramenta: ergo nec melior dispositio. Respondet P. Esparza, negando paritatem: quia licet peccata plura aut majora difficiliorem reddant demeritoriè remissionem peccatorum, & reditum gratiæ, in ratione tamen dispositionis nihil variant, quia quodvis peccatum Lethale remover à Deo totaliter, destruit quancunque intensionem Gratiæ, & reddit indispositum etiam ad minimum gradum gratiæ absque discrimine: unde difficilius quidem majori peccatori, sed non minor Gratia confertur cæteris paribus, undecunque Gratia proveniat. At verò dispositio bona potest esse major & minor, & ad maiorem ac minorem Gratiam, quia non quivis accessus ad Deum conjungit cum Deo totaliter, nec totam & omnem Gratiam inducit. Hæc P. Esparza, innuens tacite doctrinam quam tradit de Incarnatione, circa quæstionem, an pura creatura possit condignè satisfacere pro peccato mortali, ubi negat cum DD. Salmanticensibus, posse opus bonum puræ Creaturæ adæquare bonitate malitiam peccati mortalis: de qua quæstione egi Superiore Tract. Nunc abstrahendo ab illa doctrina, quæ mihi difficilis est, ut ibidem ostendi,

Respondetur ad objectionem, negando paritatem. Pluralitas enim peccatorum mortalium resistit quidem magis Misericordiæ divinæ, quò minus tam facile conferat auxilia & media justificativa effectivè, ac conferret per se loquendo, si non adesset illa peccatorum pluralitas, quæ reddit hominem Deo magis exosum & detestabilem; nihilominus tamen, si non obstante illâ pluralitate peccatorum, Deus misericorditer indulget huiusmodi media, hoc ipso jam est superata illa resistentia peccatorum, & causa justificativa est expedita ad operandum secundum totam virtutem & dispositionem subiecti, perinde ac si illa resistentia nunquam præcessisset. Ratio vltior est, quia Deus in justificatione peccatoris, obliviscitur practicè omnium peccatorum præcedentium, sive multa sive pauca ea fuerint, neque eorum destructio suscipit magis & minus. Econtra verò bona præparatio & dispositio non solum

movet Deum ad libentius conferenda Media justificativa, sed etiam augent suo modo capacitatem subiecti, & melius applicant virtutem causæ ad plus operandum, propter rationes in Conclusionem allatas.

722. Obijcies 4. Ex hoc sequi videtur, quòd in aliquo casu contingere posset, ut Sacramentum minoris dignitatis conferret plus Gratiæ, vel saltem tantum, quantum producit Sacramentum dignius; consequens est inconveniens, quia à Sacramento digniore plus gratiæ confertur, &c. Concedendo sequelam, & negando id esse inconveniens. Nam quod dicitur communiter, Sacramentum dignius conferre plus gratiæ, procedit, quando cætera sunt paria,

CONTROVERSIA II.

An, & quomodo Sacramentum cum Obice receptum reviviscat.

723. Quando Sacramentum aliquod validum quidem, sed sine fructu recipitur, dicitur Sacramentum *fictè* susceptum: Non accipitur autem *fictio* hoc loco pro simulata intentione suscipiendi Sacramentum: nam quando deest in adulto intentio, Sacramentum nullum est ab initio, nec tractu temporis potest convalescere. Per *fictionem* ergo intelligitur Obex, seu impedimentum ex parte suscipientis Sacramentum, quominus consequatur suum primum effectum, hoc est, Gratiam: & hoc quidem impedimentum quandoque ponitur sine culpa, v.g. si quis invincibiliter ignorans se peccasse mortaliter, non eliceret dolorem ante baptismi receptionem. Quæritur ergo, an Sacramento cum tali obice suscepto, si postea obex removeatur, peccatum remittatur, & gratia infundatur ex opere operato, & vigore suscepti Sacramenti. Solet autem specialiter disputari de Baptismo.

724. Prima sententia negat huiusmodi reviviscentiam. Tribuitur Medinæ, & Joanni Andree. Rejicitur tamen à cæteris Theologis, & quidem maxime ob auctoritatem S. Augustini, qui agens contra Donatistas, volentes baptizatos ab hæreticis esse rebaptizandos, statuit, baptismum in hæresi aut schismate susceptum, tunc incipere prodesse ad remissionem peccatorum, atque operari salutem, quando *fictè* baptizatus postea corrigitur. Ob hanc inquam auctoritatem nemo Theologorum in dubium vocat reviviscentiam, sed eam diversimodè declarant & intelligunt. Itaque

725. Secunda sententia est, Baptismum *fictè* susceptum, recedente *fictione* non remittere ex opere operato culpam ipsam, nec conferre gratiam, sed ad hos effectus opus esse vel Sacramento Pœnitentiæ, vel Contritione; Baptismum verò tantum remittere totam pœnam temporalem, & hoc sensu reviviscere. Ita Scotus, Gabriel & Vasquez.

F f f f 2

Quia

Quia verò Vasquez advertit, hac explicatione vim fieri verbis S. Augustini, ideo ex mente Scoti addit, Baptismum susceptum valere etiam postea aliquo modo ad salutem & remissionem culpæ, hac ratione. Sive enim homo postea justificetur per Sacramentum penitentiae cum attritione, sive per contritionem perfectam extra Sacramentum, in utroque casu conducit baptismus præteritus. Si enim justificetur homo per Sacramentum Penitentiae, confitendo peccata post Baptismum commissa, jam conducit Baptismus ad illam Gratiā, quam homo consequitur per Sacramentum Penitentiae, quia ratione & beneficio baptismi suscepti est capax Sacramenti Penitentiae, cujus ceteroquin capax non esset: Si verò justificetur per contritionem, conducit Baptismus ideo, quia facit ut Contritio, etiam non includens baptismum in voto, seu votum baptismi suscipiendi, possit justificare, cum alioquin si Baptismus non præcessisset, non posset Contritio justificare, nisi ut continens baptismum in voto, quatenus scilicet Contritio est voluntas servandi omnia præcepta, & consequenter etiam recipiendi baptismum: quando autem jam satisfactum est huic præcepto, non potest amplius Contritio esse votum illius, ut patet.

726. DICO 1. Baptismi Reviviscentia non explicatur rectè, & ad mentem S. Augustini per hoc, quod reddat capax Sacramenti Penitentiae, & faciat, ut Contritio possit justificare sine voto baptismi. Probatur. Nam hac ratione non plùs, nec æstimabiliùs conduceret baptismus mediante contritione, quam cum eadem contritione conduceret negatio baptismi: consequens est absurdum, & alienum à mente S. Augustini, ergo &c. Sequela probatur. Nam hoc quod est Contritionem continere votum Baptismi, si loquamur de voto conditionato, est essentiale contritioni: est enim Contritio essentialiter desiderium seu votum servandi omnia præcepta, adeoque etiam baptismum suscipiendi, casu quo necdum susceptus sit: ergo in hoc sensu nunquam justificat Contritio sine voto baptismi, etiam si baptismus præcesserit, essentia enim rei semper est eadem. Si verò loquamur de Contritione, ut est votum absolutum baptismi, hac inquam denominatione provenit extrinsecè à negatione baptismi præteriti, ut fatetur Vasquez: ergo in tali casu non magis conduceret baptismus, quam negatio baptismi. Probatur consequentia. Sicut enim baptismus præcedens facit ut Contritio justificet sine voto absoluto baptismi, quia hanc denominationem aufert à Contritione, ita negatio baptismi facit, ut Contritio justificet cum voto absoluto, quia hanc denominationem tribuit Contritioni: atqui vnus justificandi modus non est melior altero: ergo vera est sequela primi argumenti facti, quæ erat probanda.

727. DICO 2. Baptismus, remoto obice ita reviviscit, ut virtute illius immediatè remittatur culpa, & producat Gratia, sicut produca-

fuisse, si tempore baptismi obex remotus fuisset. Ita S. Th. q. 69. a. 10. & hac est mens S. Augustini. Probatur 1. ex illo celebri textu Scripturæ. *Qui renatus fuerit ex baptismo, non erit saluum: hunc locum omnes intelligunt de baptismo in re vel voto; nam aliquos salvari possunt absque baptismo in re suscepto, & eorum infantes salvari sine voto baptismi, certum est: non tamen sine utroque. Atqui in sententia contraria salvaretur aliquis, qui nec esset renatus ex baptismo in re (quia re ipsa non justificaretur virtute baptismi) nec in voto, quia continens post baptismum non est amplius votum baptismi: ergo talis salvaretur absque eo, quod vili modo esset renatus ex baptismo.*

Probatur Conclusio 2. Ratione, quæ etiam procedit de Sacramento Confirmationis & Ordinis. Character est forma physica, intrinsece stabiliter ordinans hominem ad suam illam, non est, ad illas functiones exercendas, ad quæ per Sacramentum imprimens characterem, homo deputatus, ut supra de Characterè dictum est: ergo recedente obice datur gratia Sacramentis intuitu Sacramenti præcedentis. Probatur consequentia. Illa auxilia specialiter conducunt ad tales functiones ex natura rei supponunt gratiam cui debeantur: sed non est cogitandum, quod Deus hunc ordinem invertat: ergo Deus hoc ipso quod per characterem ita ordinat subiectum ad tales functiones, hoc ipso inquam remota gratia Sacramentalis obstaculo, dabitur homini Sacramenti ille gradus gratiæ, cui specialiter illa auxilia debeantur propterea, quod illa gratia ex tali Sacramento obtenta sit.

728. Card. de Lugo explicat Reviviscentiam exemplo non incognito Jubilæi. Nam Pontifex solet quandoque in Jubilæo concedere, ut quisvis absolvi possit à quovis reservato peccato, & vota commutari: in quo casu ex commutatione sententia, si quis tempore Jubilæi quod commutatum lucrari, oblitus esset confiteri peccatum reservatum, aut voti commutationem non potuisset fieri, potest adhuc elapso tempore Jubilæi, obtemperare in virtute elapsi Jubilæi absolutionem à reservato, & commutationem voti, quia per Jubilæum acquirit Jus ad eas Gratias consequendas. Similem indulgentiam videtur Christus Sacramentum Baptismi contulisse, ut ejus virtute plenissima remissio fieret semel in vita omnium debitorum pœnæ & culpæ, vsque ad tempus Baptismi contractæ: ad quam remissionem acquiritur Jus per Baptismum, ita ut si tempore baptismi non obtemperaret ob impedimentum, possit postea contempnato ablati impedimento.

729. Objicitur 1. Ponamus hominem cum fictione baptizatum, peccare post baptismum mortaliter, deinde hoc peccatum confiteri, ac per Sacramentum Penitentiae ab illo absolvi, & sic per modum justificari: In hoc casu si baptismus revivisceret, tunc omnia peccata, tam quæ ante, quam quæ post baptismum commissa sunt, remitterentur duplici

duplici titulo, nimirum directe & indirecte, sive, ut loquitur Vasquez, remitterentur per se & per accidens seu concomitanter. Nam peccata ante baptismum commissa remitterentur directe per baptismum, & quia non potest vnum mortale remitti sine altero, ideo etiam per baptismum remitterentur indirecte seu per accidens & concomitanter peccata post baptismum commissa. E-converso, peccata post baptismum commissa remitterentur directe per Sacramentum Pœnitentiæ, cetera verò præcedentia baptismum, remitterentur per idem Sacramentum Pœnitentiæ indirecte: ergo omnia & singula peccata remitterentur tunc tam directe quàm indirecte, quod videtur inconvenienter dici.

730. Respondent DD. communiter & sufficienter, admittendo sequelam: In illo enim casu Deus intuitu diversi Sacramenti conferret diversas gratias; & quia non vult vnum mortale sine alio remittere, ideo per quodlibet Sacramentum remitteret, directe illa, ad quæ delenda Sacramentum est institutum, cetera verò dimitteret indirecte.

731. Verum expeditius responderi potest, distinguendo sequelam: remitterentur indirecte formaliter & realiter loquendo, negatur sequela, radicaliter seu virtualiter, conceditur sequela. Explico. Indirecte formaliter & realiter dicitur remitti peccatum, quando pure pure remittitur per concomitantiam, nullâ penitus concurrente causâ directe illius remissivâ. hoc modo remittitur indirecte per Sacramentum Pœnitentiæ peccatum quod quis inculpabiliter in confessione omittit, ut traditur suo loco. hoc autem in nostro casu non contingit, ut patet. Indirecte radicaliter seu virtualiter remittitur, v. g. peccatum post baptismum commissum, quando virtute baptismi præteriti conferatur gratia, quæ ex se est incompossibilis cum omni peccato mortali, adeoque est talis, ut si hic & nunc non concurreret Sacramentum Pœnitentiæ, directe illa remittens, vi illius gratiæ etiam illa peccata indirecte formaliter remitterentur, quæ deberent per Sacramentum Pœnitentiæ directe remitti.

732. Urget tamen Vasquez n. 22. In casu posito Sacramentum Pœnitentiæ operaretur suum effectum prius naturâ quàm baptismus: ergo baptismus pro posteriori naturâ jam inveniret remissa indirecte peccata ante baptismum commissa per ipsum Sacramentum pœnitentiæ: ergo gratis dicuntur denuo & pro posteriori naturâ directe remitti per baptismum. Antecedens probat Vasquez, supponendo sententiam, quam etiam infra tanquam veriorē amplectar, nimirum, quod quando quis post baptismum fictè susceptum committit peccatum mortale, quod, inquam, tunc non removeatur sufficienter obex ad effectum baptismi consequendum per solam attritionem, sed vel per Sacramentum Pœnitentiæ, vel per Contritionem perfectam. ergo prius iustificabitur homo & accipiet Gratiā per Sacramentum Pœnitentiæ, quàm accipiat Gratiā baptismi,

733. Responderi posset primò, negando secundam consequentiam primi argumenti. Nam etiam si daremus, virtute Sacramenti Pœnitentiæ remitti pro priori naturâ indirecte peccata ante baptismum commissa, non propterea gratis dicerentur in posteriori remitti directe virtute baptismi: sicut quando quis confitetur aliqua peccata, & aliqua ex oblivione non confitetur, absolvitur ab his indirecte, & tamen sunt postea iterum directe subijcienda clavibus, ut dicitur suo loco.

734. Respondetur tamen melius 2. Negando antecedens, ad probationem concedo antecedens, nego consequentiam. Nam contrarium potius inferendum est, nempe ex eo, quod per Sacramentum Pœnitentiæ auferatur formaliter obex baptismi, in priori signo naturæ, hoc ipso utrumque Sacramentum simul in posteriori signo Naturæ operari gratiam & remissionem peccatorum. Ratio est, quia quando duæ causæ sunt in eodem signo expeditæ, tunc earum effectus sunt in posteriore signo simultanei: atqui baptismus fit expeditus per remotionem obicis, & Sacramentum Pœnitentiæ est illa remotio: deinde Sacramentum Pœnitentiæ est etiam tunc expeditum; ergo utriusque Sacramenti effectus sunt simultanei. Declaratur magis exemplo philosophico. In sententia asserente, Relationem prædicamentalem esse modum, positio termini est ultima conditio, quâ posita resultat ille modus relationis, non tantum in termino ipso, sed etiam in fundamento, & non resultat prius in termino quàm in fundamento, sed in utroque simul, similitate Naturæ. Pari modo Sacramentum Pœnitentiæ per seipsum formaliter auferit obicem baptismi, adeoque est conditio pro priori Naturæ existens, ut possit operari baptismus in posteriori signo, in quo eodem signo operatur etiam Sacramentum pœnitentiæ: nam utique existit causâ in priori signo, & effectus in posteriori. Ergo hoc ipso quod formalis remotio obicis baptismi fit ipsa formalis existentia Sacramenti Pœnitentiæ, & remotio obicis sit ultima conditio ut baptismus operetur, hoc ipso effectus baptismi & pœnitentiæ sunt simul in eodem posteriore signo, quia utrumque Sacramentum intelligitur in priore signo expeditum ad operandum.

735. Instat tamen iterum Vasquez n. 26. Quidquid sit in casu, quo cum reviviscencia baptismi concurrat Sacramentum Pœnitentiæ, si tamen concurrat cum baptismo Contritio perfecta, & per hanc formaliter tollatur obex baptismi, tunc si baptismus directe deleat peccata ante baptismum commissa, sequeretur eadem peccata directe deleat à duplici causâ adæquata, nimirum à Baptismo, & à Contritione. Sequela probatur. Nam contritio æqualiter pugnat cum omnibus peccatis mortalibus, & omnia quæ invenit, directe expellit. 2. Concedendo sequelam, quæ omnibus est concedenda in casu quo quis in eodem instanti quo absolvitur baptismus, aut Sacramentum pœnitentiæ, eliceret contritionem perfectam.

FFFF 3

CON-